

KRONBLADET

- en medlemsskrift för bygdegrupperna i Kronobergs län. Utgivare: Länsbygderådet Nr. 6 - 2009

Välkomna till Länsbygderådets årsmöte!

Söndag 29 mars kl. 15.00 i Fridafors Fritidscenter, Tingsryds kommun

Mötesordförande är kommunalrådet Arne Karlsson
Sedvanliga möteshandlingar delas ut vid mötet

TEMA: Lanthandelns framtid i Kronobergs län

Inbjudna är våra 28 lanthandlare i länet.

Vi behöver få igång en debatt kring lanthandelns överlevnad på landsbygden.

Meddela vårt kansli senast den 25 mars att du kommer. (För det gör du väl!)

Anmälan för att vi ska kunna beräkna fiket som vi bjuder på.

Välkomna att delta vid årsmötet!

Fridafors ligger längs väg 126 sydväst om Tingsryd, precis innanför Tingsryds kommungräns

Inbjudan till kurser och krishantering

Detta är ett samarbetsprojekt med EU, Civilförsvarsförbundet, berörda kommuner och Länsbygderådet Kronoberg om Tryggare Landsbygd.

Tingsryd och Alvesta har redan haft besök av Civilförsvarsförbundet och kommunledningen för information om kriser. Inbjudan går ut till våra medlemsföreningar. Det innebär att dessa föreningars kontaktpersoner sprider inbjudan vidare i sina nätverk. Mötena går ut på att ge information till alla om hur respektive kommun hanterar kriser. Civilförsvarsförbundet informerar om sina olika kurser såsom

- **Säkerhet och överlevnad till vardag & kris**
- **Energiinformation**
- **Säkra seniorer**
- **Hitta Vilse**
- **Hjärt och Lungräddning**

De meddelar då hur varje förening kan gå tillväga för att beställa dessa kurser. Man kan helt förmånligt ordna med en grupp intresserade människor, sedan kontakta Civilförsvarsförbundet i sin kommun. Så kommer de ut med en instruktör för att leda den beställda kursen

11/2 Tingsryd	4/3 Alvesta	11/3 Växjö	18/3 Lessebo
1/4 Uppvidinge	8/4 Älmhult	15/4 Ljungby	22/4 Markaryd

Inbjudan till kursen i din kommun kommer. Eller anmäl dig redan idag till Länsbygderådets kansli.

Välkomna! Trygga och Landsbygdsvänliga hälsningar

Berne Strömqvist, Civilförsvarsförbundet Emma Hagel, Länsbygderådet Kronobergs Kansli

Nya personer på nya poster efter ert årsmöte?

Kansliet behöver namn, adress, tel och mejl. Det är viktigt att vi har rätt adress till våra utskick. Lämna även hemsidesadressen till kansliet så lägger vi ut den på vår hemsida. Bra att dela med sig av idéer och dylikt.

Vad händer i er socken? Skriv, berätta och debattera i Kronbladet!

Länsbygderådet Kronoberg
Ordförande Albert Karlsson
Grysshult PI 2470, 278 93 Strömsnäsbruk
Tel. 0433-410 70, mobil: 070-593 47 75, albertk@telia.com

Kansli: Ringvägen 4, 360 76 Älgshult
Tel: 0481-633 63, mobil: 0730-47 36 83
E-post: lansbygderadet.kronoberg@telia.com
www.helasverige.se/kronoberg **Deadline nr 1-2009: 15/4**

Länsträff om servicen på landsbygden - 22 jan. i Alvesta

Apotekschef Ulla Elovsson redogjorde för dagens apotekstjänster i länet. Hon beskrev sedan de förhoppningar man har om förändringar då omregleringen av apoteksväsendet 1 juli 2009 genomförs. Man tror att tillgängligheten för kunderna skall öka – fler aktörer bör medföra fler apotek (ej färre) och längre öppethållande.

Sven Eric Steen från FLF (Föreningen för Lantbygdshandelns Främjande) och lanthandlaren Elisabet Gunnarsson belyste de problem som lanthandeln idag har. Höga inköspriser och bristande köptrohet hos ortsbefolkningen. FLF arbetar idag tillsammans med Konsumentverket och Länsstyrelserna med olika stöd - och utbildningsprogram. Efter 1 april 2009 kommer man att samverka med NUTEK genom den nya myndigheten Tillväxtverket.

Elisabets lanthandel i Häradsbäck är en intresseförening. De 200 hushållen har köpt andelar á 1000 kr stycket. Köptroheten ökar vid ett sådant arrangemang. Ett bra stöd är att Älmhult kommun helt lagenligt - efter en upphandling med speciella kriterier – köper in från butiken till skolmaten och maten till äldreomsorgen.

Jonas Lööf, Energikontoret Sydöst arbetar med projektet ”Rädda landsbygdens bensinstationer”. I den inventering man genomfört framgår det att i Sverige finns 3600 bensinstationer och i Kronobergs län 119. Tätheten räknat i antal stationer per 10 000 invånare är i hela Sverige 3,9 och i Kronoberg 6,6. Även här gäller det att köptroheten är en nyckelfaktor – man måste handla sin bensin lokalt.

I Värmland har man arbetet mycket aktivt mot ”Mackdöden”. Owe Nordling, ordf. i Länsbyggerådet Värmland, berättade om det stora arbetet som har gjorts för att återstarta bensinstationer och den ideella föreningen ”Bymacken” som köper in drivmedel. Owe talade även engagerat om vad vi kan göra för att stoppa en neråtgående spiral för servicen på landsbygden. Exempelvis bilpooler, samåkning, närvärmeprojekt, fibernät (mobilt nät), elupphandling av Länsbyggeråd under devisen ”Bo smart ekonomiskt på landsbygden”.

Post- och telestyrelsens representant, Sten Selander, kom tyvärr inte fram – då han satt fast i det tåg-stopp som samma dag drabbade Sydsverige.

Under kvällens frågestund framkom klagomål på den sena utdelningen av post (och på vissa orter även dagstidningar) i flera delar av länet. Det motiverar Posten med att ny teknik används vid post-sorteringen(??). Om Sten S varit närvarande hade det säkert kommit många frågor på den betaltjänst som nu erbjuds äldre och funktionshindrade i stället för Postens kassaservice.

Frågor ställdes även om olika problem som idag uppstår om man inte enkelt kan ta sig till ett större apotek och behöver medicinen omgående. Man kan få sin medicin levererat till apoteksombud eller i brevlådan (undantag för vissa mediciner) Med e-recept och e-handel kan hanteringen förenklas. Då det gäller tiden efter omregleringen gäller att det i lagrådsremissen föreslås att Apoteket AB under de närmaste 3 åren skall ha ansvaret för apoteksombuden. Vad händer sedan? Hur går det med pris-bilden? I Norge har det visat sig att konkurrensen istället har inneburit höjda läkemedelspriser. För att samordna/reglera apotekstjänsterna bildas ett Servicebolag där alla aktörer ingår.

Vilka frågor bör vi prioritera? Kommunikation, post, lanthandel, mackar etc? Vad är viktigast?

Meningarna var delade men Owe N kom nog närmast då han sa: ”Prioriteringarna måste ske ortvis och man måste vara konkret. Framtidstron är viktig. Varje kommun bör ha en egen utvecklingsplan/strategi.”

Sammanfattat av Birgit Nyberg

Emma tipsar:

I dagarna lanserar SJV (Statens jordbruksverk) en publik projektdatabas där det finns möjlighet att se vilka projekt som blivit beviljade. Projekt-databasen är sökbar och på sikt kommer man att där kunna ta del av t ex projektbeskrivningar, slutrapporter och annan information om projekten. Projektdatabasen hittar du på: www.sjv.se, till höger på sidan finns en ruta där det står e-tjänster. I rullisten väljer du landsbygdsprojekt.

Titta även på Projektdatabasen över Leader+ projekten från förra programperioden. Den hittar du på www.leaderplus.se Där finns möjligheter att titta på över 1000 inlagda Leader+projekt. Här hittar du kontaktuppgifter, ansökningar, slutrapporter och mycket annat material kring projektet som förhoppningsvis kan inspirera och komma till användning.

Förändringar av betaltjänster

Den 20 januari var jag inbjuden till länsträffen i Alvesta för att prata om förändringarna i glesbygdsservicen beträffande betaltjänster. På grund av tågförseningar (Banverkets fel, inte SJ:s) kom jag inte fram som det var tänkt, utan fick vänta i Nässjö.

Om jag hade varit på plats den kvällen hade jag tagit mitt avstamp i vad infrastrukturminister Åsa Torstensson samma dag hade svarat på en skriftlig fråga i riksdagen med anledning av nedläggningen av Svensk Kassatjänst AB (SKAB). Ministern erinrade i sitt svar om ”den snabba utvecklingen på marknaden för betalningar och kontanthantering som skett senare år. Sett i det ljuset är det troligt att kassaservicen hittills säkrat gamla och relativt sett mer kostsamma manuella lösningar. Samtidigt har statens kostnader för tjänsterna varit höga (bl.a. 400 miljoner kronor om året till direkta subventioner, min anmärkning), vilket givetvis inte är tillfredställande. Under de senaste åren har betalningsmönster och förutsättningar för kontanthantering i samhället förändrats i grunden. Jag (ministern, min anmärkning) är övertygad om att denna utveckling kommer att fortsätta och att både företagare och enskilda i allt större omfattning kommer att använda t.ex. kortbetalning och andra betaltjänster för att undvika kontanthantering.”

Den av Åsa Torstensson beskrivna utvecklingen är orsaken till att SKAB avvecklades under 2008. I och med denna avveckling upphörde också den generella möjligheten att uträta kassaärenden och bankärenden genom postens lantbrevbärare. För att ändå erbjuda dem som ansågs ha störst behov av att i fortsättningen kunna betala sina räkningar med kontanter och få ut pengar genom utbetalningsavier möjligheten att göra detta även i fortsättningen, har Post och Telestyrelsen (PTS) på regeringens uppdrag upphandlat denna begränsade service. För dem som har bedömts ha alltför långt till närmaste bankkontor, har detta skett genom upphandling på 15 orter samt 73 områden utefter befintliga lantbrevbärlinjer. Inget av detta har kommit Kronoberg till del, utan nästan alla dessa orter och områden ligger i norra Sverige. Vidare har de cirka 1 700 hushåll i hela landet som på grund av att samtliga hushållsmedlemmar är funktionsnedsatta och som redan tidigare hade så kallad utsträckt lantbrevbärarservice erbjudits den nya enklare betaltjänsten. Även de som kan vara berättigade till denna service men som inte tidigare omfattats av den utsträckta servicen, bör ha fått information om den nya tjänsten av sina lantbrevbärare och på så sätt kunnat ansöka om denna.

Vi på PTS är medvetna om att den aktuella omställningen orsakar problem för vissa, medan de flesta andra inte är berörda eftersom de redan har kunnat anamma de billigare och bekvämare sätten att betala sina räkningar på och förse sig med kontanter som marknaden sedan länge erbjuder. Genom de nämnda upphandlingsuppdragen har staten ändå försökt att hjälpligt täcka in de behov av att utföra manuella betaltjänster som bedömts finnas bland de grupper som har begränsad tillgänglighet till de alternativ som marknaden i sammanhanget erbjuder. Men dessa åtgärder är inte, och gör inte heller anspråk på att vara heltäckande. En grupp som uppenbart kommit i kläm är de som får sin pension till ett bankkonto och betalar sina räkningar över plusgirot men som tidigare har försett sig med kontanter genom att ta ut dem från sitt bankkonto med hjälp av lantbrevbäraren. Om dessa personer på grund av funktionshinder inte kan ta sig till ett bankkontor eller till en butik för att ta ut kontanter, har de hamnat i en brydsam situation. För dagen är mitt råd till dem att ansluta sig till den av PTS upphandlade brevgirotjänsten och sedan göra upp med sin bank om att de kan skicka pengarna med vanlig utbetalningsavi. Detta är förvisso förknippat med vissa kostnader men är ändå en möjlig lösning.

Det går inte i en kort (nåja) artikel beröra alla problem som kan ha uppkommit med anledning av nedläggningen av SKAB. Ett allmänt råd i sammanhanget kan vara att om man har sådana problem så bör man vända sig till kommunens biståndshandläggare som bör kunna ge vägledning även beträffande detta.

Sten Selander, chef för PTS postavdelning

När det gäller postfrågorna så utlovades på länsträffen att Länsbygderådet skulle göra en skrivelse. Men det har framkommit att Hela Sverige Ska Leva i samarbete med posten ska ha ett projekt tillsammans. Ett tiotal länsbygderåd, bland annat Kronoberg, är utvalda att anordna möten. LBR Kronoberg kommer att ordna ett möte i Alvesta där posten inbjuds. På så sätt hoppas vi att kunna räta ut de frågetecken som kvarstår när det gäller posten på landsbygden.

Ge dina grannar och vänner ett rejält byalyft!

Agunnaryd, Midingsbråte och Hok har gjort det. Nu kan du göra det – ge din hemby ett lyft dina grannar och vänner sent ska glömma. En chans att se byn och omgivningarna i helikopterperspektiv.

Tillsammans bestämmer vi dag. Du hjälper oss att sprida budskapet. Vi ordnar kön och ger alla ett minne för livet.

Byalyftet är en produkt från Smålandsbasen och Skånebasen, helikopterbaserna nära dig för såväl nytta som nöje.

Smålandsbasen når du på **0470-75 60 25** eller **info@smalandsbasen.se**.

Skånebasen på **0413-147 70** eller **info@skanebasen.se**.

VÄLKOMMEN!

SMÅLANDSBASEN

i samarbete med

